

NIEUWSTIJDINGEN.

TURKIJE.

JASSY den 7 mei. De Russen zijn de Pruth overgetrokken. Heden morgen, tusschen 5 en 6 uren, rukten twee eskadrons uhlanen hier binnen, onder bevel van den overste Lopraudi, die zich dadelijk tot den vorst (hospodar) Sturdza vervoegde, om hem de in bezitting van de vorstendoms door Russische troepen aan te kondigen, en hem te verklaren dat zijne regering was geëindigd. Wat later rukte nog meer kavallerie benevens infanterie in deze stad binnen, en tegen 10 uren des voormiddags kwam de, gelijk bekend is, tot gouverneur der beide vorstendommen benoemde generaal, graaf Pahlen, hier aan. De divan der bojaren verzamelde zich dadelijk in het metropolitaan-gebouw, om daar de bevelen des heeren gouverneurs te vernemen. Deze verscheen weldra in hun midden, en deelde onder hen, te gelijk met het Russische oorlogsmanifest tegen de Porte, eene proclamatie uit, aan de inwoners des vorstendoms gerigt en in de Moldavische taal gedrukt. Vorst Sturdza wordt als gevangene, maar met de aan zijnen rang verschuldigde achting, behandeld, en zal, gelijk het zeggen is, morgen over de Pruth naar Rusland vervoerd worden.

DUITSCHLAND.

BERLIJN den 18 mei. Z. M. de keizer van Rusland heeft in den avond van den 7 mei Petersburg verlaten, ten einde zich naar de armee te begeven. Z. K. H. de grootvorst Michaël heeft den 4 mei de reize derwaarts aangenomen, en H. M. de keizerin heeft den 8 genoemde residentie verlaten en den weg naar Odessa ingeslagen.

FRANKFORT den 19 mei. De commercieele brieven uit Odessa melden, dat de overtocht over de Pruth den 6 of 7 mei plaats hebben, en de bezetting van Moldavie en Wallachije den 22 dier maand volbragt zijn moet; dat gelijktijdig de overtocht over den Donau bij Reni en Ismail plaats hebben zal, en de operatiën van het leger-korps, hetwelk aldaar over den Donau gaan en zich op Varna rigten moet, zullen ondersteund worden door eene landing van 10,000 man bij Varna, te doen door de uit 10 linesschepen en 6 fregatten bestaande vloot der Zwarte Zee. De keizer van Rusland zou, volgens deze brieven, den 23 mei in persoon te Ismail aankomen.

PORTUGAL.

LISABON den 7 mei. Bij decreet van den 3 dezer zijn werkelijk, door den infant dom Miguel, de drie standen des rijks opgeroepen, om, dertig dagen na de dageekening der brieven van bijeenroeping, te Lisabon te vergaderen. De drang der omstandigheden maakt (zoo het heet) dezen stap noodzakelijk, en hierdoor voldoet hij aan de hem gedane vertoogen van de geestelijkheid, den adel, der regtbanken en al de kamers. Men twijfelt zeer of door dezen maatregel het gewenschte doel, de bevrediging des rijks, wel zal bereikt worden. Voor het tegenwoordige kan men zeggen, dat de burger-oorlog onder ons is uitgebarsten. De provincie Alentejo is geheel in opstand; er bestaan guerillas zoowel voor de zaak van dom Miguel als dom Pedro; zij vechten dagelijks en vernielen alles wat onder hunne handen valt.

— De *Trombeta* kondigt aan dat de inquisitie staat hersteld te worden.

NEDERLANDEN.

BRUSSEL den 21 mei. De vragen, welke aan de commissie voor het hooger onderwijs zijn medegedeeld, betreffen, onder anderen, de gymnasia, en wel, in hoeverre het wenschelijk zoude zijn, om het onderwijs op dezelve zoodanig in te rigten, dat zij niet alleen behoefden te bevatten de leerlingen, welke zich tot de academische studien voorbereiden; om dit onderwijs verder uit te strekken dan tot de doode talen, de meetkunde en de geschiedenis, en alzoo tot hetgeen eene liberale opvoeding vereischt; en of men hetzelve, immers voor sommige, zoodanig zoude kunnen uitbreiden, dat de hoogleraren op de universiteiten niet behoefden terug te gaan tot de eerste beginselen der wetenschappen.

Ten aanzien der universiteiten is gevraagd, of men het onderwijs op dezelve behoorde uit te breiden tot zoodanige vakken, als dienstig konden zijn tot het vormen van goede bestuurders; of men de faculteiten niet onder de universiteiten behoorde te verdeelen; of de landstaal niet behoorde te worden gebezigt voor het onderwijs in de meetkunde, een deel van 't regt en de heelkunde, en de Fransche taal voor de statistieke en staatkundige wetenschappen.

Ten opzichte van de akademische graden is gevraagd, in hoe vermen, om dezelve graden te erlangen, zal moeten bewijzen van de gevorderde lessen te hebben bijgewoond, en in hoeverre het stelsel van vrijheid der studien kan worden aangenomen en toegepast; of men van de student in de geneeskunde zal blijven vorderen den voorloopigen graad in de wetenschappen, en of en in hoeverre men de tegenwoordige voorschriften op de theses en promotien zal behouden.

's GRAVENHAGE den 22 mei. De bij Zr. Ms. besluit van 9 januarij II. tot leden der algemeene synodale commissie der Hervormde kerk benoemde heeren, zijn op vrijdag den 16 dezer, als zoodanig voor de eerstemaal alhier in 's Gravenhage bijeen gekomen, en hebben hunne werkzaamheden onder het bestuur van de heeren *Donker Curtius* als president, en *Dermont* als secretaris, voortgezet tot donderdag den 22 dezer; zijnde derzelve vergaderingen bijgewoond door Z. Exc. den minister van staat, belast met het departement voor de zaken der Hervormde kerk, enz., baron van *Pallandt van Keppel*, en den heer secretaris en adviseur *Janssen*.

DORDRECHT den 22 mei. De kerkeraad der Walsche gemeente alhier heeft, in bijwezen van den weleerw. heer *Carp*, emeritus predikant, ter vervulling der vacerende predikantsplaats, op heden het volgende drietal geformeerd: ds. *Brand*, predikant te Middelburg; *Serrurier*, candidaat in de letteren en godgeleerdheid te Leyden, en *Deleman*, mede candidaat in de letteren en godgeleerdheid aldaar; en daaruit met eenparigheid van stemmen beroepen den heer *Daniël Serrurier*.

MIDDELBURG den 21 mei. Het ZEEUWSCH GENOOTSCHAP DER WETENSCHAPPEN hield heden deszelfs Algemeene Vergadering, in het Museum alhier.

De heer Vice-President, jhr. mr. A. C. VAN CITTERS, gaf een verslag

van de werkzaamheden en lotgevallen dezer maatschappij, sedert de laatste Vergadering van den 26 mei 1824.

Het Genootschap op geene der in het programma van 1824 voorgestelde prijsvragen antwoorden ontvangende, was de vergadering buiten de aangename gelegenheid om eenigen eere-prijs te kunnen toewijzen, en heeft vervolgens goedgevonden het verlengen van twee reeds voorgestelde, en het uitschrijven van drie nieuwe prijsvragen; waarvan men breeder verslag zal vinden in het eerlang uit te geven programma.

Sedert de laatstvoorige Algemeene Vergadering zijn tot *Directeuren* gesommeerd, de heeren:

Jhr. mr. J. C. SCHORER, Lid der Ridderschap van Zeeland.
Mr. A. M. BECIUS.
Mr. D. VAN DUSSELDORP DE SUPERVILLE.
Jhr. mr. J. VAN REIGERSBERGH VERSLUYS, Lid der Ridderschap van Zeeland.

D. C. SCHIPPERS, Az.
A. PICKÉ.
Jhr. mr. C. J. VERSLUYS van *Krabbenrijke en Nieuwlande*, Lid van den Stedelijken Raad en Plaatsvervangend Regter bij de Regtbank van eersten aanleg te Middelburg.

L. C. SLICHER, Lid van den Raad der Stad Middelburg.
Jhr. mr. E. VAN VREDENBURCH, Ridder N. L., Gouverneur der Provincie Zeeland.

Jhr. mr. J. A. VAN DER HEIM, Ridder N. L., Griffier der Staten van Zeeland: — alle te Middelburg.

Mr. J. DE BACKER, Officier bij de Regtbank van eersten aanleg te Goet.
P. DAMAS VAN CITTERS, te Middelburg.

En zijn, zoo door heeren Directeuren, als in deze Algemeene Vergadering, tot gewone *Leden* benoemd, de heeren:

Jhr. J. H. VAN PANHUIS, Controleur van het Kantoor van Waarborg, te Middelburg.

P. VAN RADEN, } Predikanten bij de Nederduitsche Hervormde Ge-
J. J. VAN DEINSE, } meente, te Middelburg.

L. M. DE KANTER, Arrondissements-Ijker voor het derde District dezer Provincie.

S. ELZO STRATINGH, Hoogleraar in de Geneeskunde, te Groningen.

J. MULDER, Predikant bij de Nederduitsche Hervormde Gemeente, te Groningen.

J. H. PHILIPSE, Hoogleraar in de Regten, te Groningen.

C. MULDER, Hoogleraar in de Kruid-, Schei- en Artsenijmengkunde, te Franeker.

J. W. ERMERINS, Hoogleraar in de Bespiegelende en Natuurkundige Wijsbegeerte en Wiskunde, te Franeker.

J. VAN ROTTERDAM, Med. Doct. en Hoogleraar, te Gent.

B. VAN WILLIS, Predikant bij de Herv. Gemeente te Lekkerkerk.

W. PAPE, Predikant bij de Herv. Gemeente te Heusden.

A. MENSERT, Oculist te Amsterdam.

A. F. SIFFLÉ, Advokaat te Middelburg; — en

N. WESTENDORP, Predikant en School-Opziener te Losdorp.

Sedert de laatste Algemeene Vergadering zijn, in de maandelijksche Vergaderingen des Genootschaps, gedaan de volgende Voorlezingen, door de heeren:

REKKER: verdediging van Abrahams gedrag in de opoffering van zijnen Zoon, tegen de verdenking van geestdrijverij,

— het weldadige van JEZUS gedrag, in de opwekking van den Jongeling te Naïn.

POUS: het belang van *Sumatra* en *Java* voor den Koophandel van dit Rijk.

— belangrijkheid van het Eiland *Sumatra*, als geschikt om werk en brood te geven, en om het door colonisatie van tot dwang-arbeid veroordeelden te doen bewerken.

— Over de oorzaken en gevolgen van den Bartholomeus Nacht, voor de Protestanten in Frankrijk.

De Secretaris DE KANTER; over *Job Baster*, voormaals Med. Doct., Lid des Genootschaps, te *Zierikzee*.

E. EPKEMA: over *Pisistratus*, den Zoon van *Hippocrates*.

DE WIND: vereering der nagedachtenis van wijlen den heer mr. J. Verheije van Citters.

— over de redenen, waarom de Godsdienstige verdraagzaamheid zoo laat in Europa is tot stand gekomen.

MENALDA: over het bestaan van het zedelijk gevoel in den Mensch, en hoe het kan verdoofd of aangevuurd worden.

— over de zedelijke vrijheid van den Mensch.

— beantwoording der tegenwerping van de niet algemeenheid der Goddelijke openbaring, tegen de Goddelijkheid van het Christendom.

DURING: over hetgeen de Geneesheer in de uitoefening zijner kunst heeft waar te nemen.

Jhr. A. C. VAN CITTERS: over den invloed der Verlichting, gerigt tegen de gevoelens van *Rousseau*.

VAN DEN BROECKE: over de Zelfsverbranding.

— over het onderaardsche Vuur.

A. MOENS: over het genoegen, hetwelk de beoefening der Wetenschappen aanbrengt.

Jhr. B. DE JONGE: over het dierlijk Magnetismus.

BAL SNIJDERS: over de vorderingen in de kennis en beoefening van het Regt, door de verlichting en beschaving te weeg gebragt.

VAN DUSSELDORP DE SUPERVILLE: over het nut van de kennis der Geschiedenis der Volken van den ouden en nieuwen tijd, voor vele menschen, in welke betrekkingen zij ook mogen geplaatst zijn.

J. J. VAN DEINSE: over de belangrijkheid der Boeken van het Oude Verbond, ook voor den vriend der fraaije Letteren.

J. AB UTRECHT DRESSSELHUIS: over de oude gesteldheid van Zeeland, en den geregelden gang welke de Natuur gehouden heeft, zoo in het afknagen der Landen door het water en het verdiepen der Stroomen, als in de wederaanslikkingen aan andere oorden van dit Gewest.

VAN RADEN: over het doeleinde der beschaving van 's Menschen Geest, en de middelen om dat doel te bereiken.

